

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Vanhempainvastuu: huoltajuus ja tapaamisoikeus

Vanhempainvastuu: huoltajuus ja tapaamisoikeus

Malta

1 Mitä lakitermi "lapsen huolto" käytännössä tarkoittaa? Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia lapsen huoltajalla on?

Maltan siviililain (*Civil Code*) mukaan termi käsittää kaikki vanhemman velvollisuudet ja vastuut alaikäistä kohtaan (Laws of Malta, 16 luku). Maltan lainsäädännössä vanhempainvastuuta tarkoittava termi (*parental authority*) kattaa huoltajuuden ja tapaamisoikeuden, päätökset esimerkiksi asuinpaikan, matkustuksen, elatusvelvoitteiden, koulutuksen ja tärkeimpien terveyteen liittyvien asioiden suhteen sekä lapsille kuuluvan omaisuuden hallinnoinnin.

2 Kuka lapsen huoltaja yleensä on?

Biologinen vanhempi tai adoptioiden kohdalla adoptiovanhemmat sen jälkeen, kun adoptioprosessi on saatettu päätökseen. Lisäksi yksinhuoltajaäidillä on vanhempainvastuu, ellei isä rekisteröi lapsen syntymää yhdessä äidin kanssa.

3 Voidaanko lapselle määrätä muu huoltaja, jos lapsen vanhemmat eivät kykene tai ovat haluttomia toimimaan lapsensa huoltajina?

Huostaanottopäätöksissä tai tuomioistuimen päätöksissä päättävältä lapsen hoidosta ja huoltajuudesta on lapsi- ja nuorisolain (*Children and Young Persons (Care Orders) Act*, Laws of Malta, 285 luku) mukaan sosiaalasioista vastaavalla ministerillä.

4 Kuinka huoltajuudesta päätetään silloin kun vanhemmat eroavat tai muuttavat erilleen?

Avioero- tai asumuserotapauksissa huoltajuus määräytyy tuomioistuimen päätöksellä tai sovintomenettelyllä. Se voidaan myös määrätä osapuolten välisellä oikeudellisesti sitovalla asiakirjalla, joka on allekirjoitettu notaarin läsnä ollessa.

5 Jos vanhemmat pääsevät sopimukseen lapsen huoltajuudesta, miten sopimus saadaan oikeudellisesti sitovaksi?

Jos sopimus tehdään eromenettelyjen ulkopuolella, se on vahvistettava tuomioistuimessa ja kirjattava väestörekisteriin, jotta se olisi oikeudellisesti sitova. Jos asumusero- tai avioeromenettelyn yhteydessä päästään sopimukseen vanhempainvastuusta, sopimus esitetään näistä menettelyistä vastaavalle tuomioistuimelle. Tuomioistuin antaa päätöksen sopimuksen hyväksymisestä tai muusta ratkaisusta.

6 Jos vanhemmat eivät pääse yksimielisyyteen lapsen huoltajuudesta, mitä muita keinoja asian ratkaisemiseksi on tuomioistuinkäsittelyn lisäksi?

Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää sovittelumenettelyä. Jos vanhemmat eivät pääse sopimukseen tässä menettelyssä, asian käsittely viedään riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen perheoikeusjaostoon (*Civil Court (Family Section)*).

7 Jos vanhemmat vievät asian oikeuteen, mistä lapseen liittyvistä asioista tuomari voi päättää?

Tuomari voi päättää lapsen hyvinvoinnin kannalta tärkeistä asioista, esimerkiksi lapsen asuinpaikasta, huoltajuudesta, vierailu- ja tapaamisoikeuksista sekä velvollisuudesta maksaa elatusapua.

8 Jos tuomioistuin päättää, että huoltajuus kuuluu yksin toiselle vanhemmista, tarkoittaako tämä, että hän saa päättää kaikista lasta koskevista asioista kysymättä toiselta vanhemmalta?

Tuomioistuin myöntää harvoin yksinhuoltajuuden vain toiselle vanhemmalle, mutta tämä on tapauskohtaista. Jos tuomioistuin kuitenkin myöntää yksinhuoltajuuden, joistakin asioista on silti neuvoteltava toisen vanhemman kanssa, erityisesti silloin, kun on kyse alaikäisen tapaamisoikeudesta tai muutosta kolmanteen maahan, mikä vaikuttaa suoraan sen vanhemman tapaamisoikeuteen, jolla ei ole oikeutta lapsen huoltoon.

9 Jos tuomioistuin päättää, että vanhemmilla on yhteishuoltajuus, mitä se käytännössä merkitsee?

Yhteishuoltajuus tarkoittaa sitä, että molemmat vanhemmat keskustelevat ja päättävät lasta koskevista asioista yhdessä. Niihin eivät kuulu arkipäiväiset toimet vaan ainoastaan tärkeimmät päätökset, jotka liittyvät asuinpaikkaan, koulutukseen ja terveysasioihin. [Siviililain](#) 136 §:n 3 momentissa viitataan erityishallintosäädöksiin, joiden mukaan tällaiset asiat edellyttävät molempien vanhempien suostumusta.

10 Minkä tuomioistuimen tai viranomaisen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan laittaa lapsen huoltoasia vireille? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Jos sovittelussa ei onnistuta, jätetään hakemus Civil Court (Family Section) -tuomioistuimelle. Vaadituista asiakirjoista ei ole virallista luetteloa, joten hakemukseen voi liittää kaikki asiaan liittyvät asiakirjat ja todistukset erityisesti vanhempainvastuusta, mukaan lukien kaikki hoitoa ja huoltajuutta koskevat sopimukset tai päätökset.

11 Mitä menettelyä näissä asioissa sovelletaan? Onko kiireellisiä tilanteita varten erityistä menettelyä?

Hakemukselle varataan käsittely tuomioistuimessa tiettyä päivänä. Asian käsittelyn aikana tuomari kuulee asianosaisia ja heidän kutsumiaan todistajia. Tuomioistuin voi tarpeen vaatiessa pyytää sosiaalityöntekijöitä ja psykologeita lausunnon lapsen tilanteesta. Tuomioistuimen nimeämät asiantuntijat laativat lausunnon kuultuaan vanhempia, lasta ja muita asian tuntevia ammatti-ihmisiä. Hakemus käsitellään kiireellisenä, jos hakija esittää tälle riittävät perusteet. Alaikäisen edun perusteella kiireellisyyttä vaativassa asiassa voidaan antaa väliaikainen päätös, esimerkiksi poistumiskielto tai huoltajuuspäätös.

12 Myönnetäänkö oikeudenkäyntikuluihin oikeusapua?

Kyllä, oikeusapua voi hakea, mutta hakijan varallisuus on selvittävä siviiliprosessilain (*Code of Organisation and Civil Procedure*) kolmannen kirjan X osaston mukaisesti (Laws of Malta, [12 luku](#)). Lisätietoja oikeusavusta on [maksutonta oikeusapua käsittelevässä osiossa](#).

13 Voiko lapsen huoltoa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Muutoksenhaku on mahdollista vain, jos voidaan vedota johonkin oikeusseikkaan. Tällainen tilanne on kyseessä esimerkiksi silloin, kun tuomioistuin on kieltänyt asianosaiselta todistajan kuulemisen ilmoittamatta tähän pätevää syytä. Tällöin voidaan hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimelta (*Court of Appeal*).

14 Joissain tapauksissa lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanoa täytyy hakea tuomioistuimelta tai toiselta viranomaiselta. Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Civil Court (Family Section) -tuomioistuimen päätös on automaattisesti täytäntöönpanokelpoinen. Jos toinen vanhemmista ei noudata päätöstä, se vanhempi, jonka huoltajuutta rajoitetaan, voi tehdä ilmoituksen poliisille. Tämän jälkeen poliisi käynnistää rikosoikeudellisen menettelyn vähäisiä vaatimuksia käsittelevässä tuomioistuimessa (*Court of Magistrates*) päätöksen täytäntöönpanemiseksi yhdessä sakko- (*multa*) ja/tai vankeusrangaistuksen kanssa. Lisäksi Civil Court (Family Section) -tuomioistuimeen on mahdollista jättää hakemus tuomioistuimen päätöksen muuttamisesta.

15 Millä tavoin tulee menetellä, jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama huoltajuuspäätös tunnustetaan ja pannaan täytäntöön tässä jäsenvaltiossa?

Noudatettava menettely esitetään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista annetussa asetuksessa (EY) N:o 2201/2003 (Bryssel II a). Sen mukaisesti toimivaltainen tuomari laatii todistuksen, joka jätetään Civil

Court (Family Section) -tuomioistuimelle yhdessä tuomioistuimen päätöksen sekä sen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen kanssa. Lisäksi on annettava osoite asiaa koskevien tiedoksiantojen toimittamista varten. Kaikki asiakirjat on käännettävä maltan tai englannin kielelle.

16 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee tässä jäsenvaltiossa kääntyä, jos halutaan vastustaa sitä, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama huoltajuuspäätös tunnustetaan? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Päätöstä voi vastustaa samassa tuomioistuimessa, johon täytäntöönpanoa ja tunnustamista koskeva hakemus on jätetty. Vastustaminen edellyttää perustelua sille, miksi tunnustaminen ja täytäntöönpano olisi evättävä. Tämä tehdään jättämällä hakemukseen vastine.

17 Mitä lakia tuomioistuin soveltaa lapsen huoltoa koskevassa oikeudenkäynnissä silloin kun lapsi tai osapuolet eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai kun he ovat eri maiden kansalaisia?

Sovellettava lainsäädäntö on tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 16/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.